

Seat No. : _____

AE-118

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Economics

(Demography)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. પ્રો. માલ્થસનો વસ્તી અંગેનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14

અથવા

1. વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત ભારતના સંદર્ભમાં ચર્ચો. 14

2. ભારતમાં જન્મદર અને મૃત્યુદરની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 14

અથવા

2. જીવન ટેબલનો અર્થ સમજાવી, તેની ઉપયોગિતા ચર્ચો. 14

3. ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિની આર્થિક અસરો ચર્ચો. 14

અથવા

3. વસ્તીવૃદ્ધિના ફાયદાઓ ચર્ચો. 14

4. ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 14

અથવા

4. ભારતની નવી વસ્તી નીતિની ચર્ચા કરો. 14

5. યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો : (ગમે તે સાત)

14

- (1) માલ્થસના મતે, વસ્તી _____ શ્રેણીમાં વધે છે.
(a) સમગુણોત્તર (b) સમાંતર (c) અનિશ્ચિત
- (2) વસ્તી સંક્રમણના સિદ્ધાંત મુજબ, _____ તબક્કામાં વસ્તી વિસ્ફોટ થાય છે.
(a) પ્રથમ (b) બીજા (c) ત્રીજા
- (3) હાલમાં મોટાભાગના વિકસિત દેશો વસ્તી સંક્રમણના _____ તબક્કામાંથી પસાર થઈ રહ્યા છે.
(a) ત્રીજા (b) ચોથા (c) પાંચમા
- (4) ભારતમાં સૌ પ્રથમ સંપૂર્ણ વસ્તી ગણતરી _____ માં હાથ ધરવામાં આવી.
(a) 1881 (b) 1872 (c) 1891
- (5) 2011માં ભારતની વસ્તી _____ કરોડ હતી.
(a) 102.9 (b) 121.02 (c) 136.05
- (6) જન્મ દર અને મૃત્યુ દર 10 હજાર વ્યક્તિએ ગણવામાં આવે છે.
(a) સાચું (b) ખોટું (c) અચોક્કસ
- (7) ભારતમાં 2011માં વસ્તીની ગીચતા _____ હતી.
(a) 274 (b) 325 (c) 382
- (8) _____ વર્ષમાં કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમને કુટુંબ કલ્યાણ કાર્યક્રમ તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.
(a) 1977 (b) 1980 (c) 2000
- (9) _____ સિદ્ધાંતને 'વસ્તીના આધુનિક સિદ્ધાંત' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
(a) માલ્થસના (b) ઈષ્ટ વસ્તીના (c) વસ્તી સંક્રમણના
- (10) વિશ્વમાં કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમનો અમલ કરનાર ભારત _____ દેશ છે.
(a) પ્રથમ (b) બીજો (c) ત્રીજો
- (11) ભારતમાં 2011ની વસ્તી ગણતરી અનુસાર સાક્ષરતા દર _____ ટકા છે.
(a) 72.04 (b) 64.5 (c) 74.04
- (12) 2011ની વસ્તી ગણતરી અનુસાર, ભારતમાં સરેરાશ આયુષ્ય _____ વર્ષ છે.
(a) 67.95 (b) 66.80 (c) 65.77

Seat No. : _____

AE-118

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Economics

(Demography)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain Prof. Malthus's theory of population. 14

OR

1. Discuss the theory of population transition in the context of India. 14

2. Discuss the birth rate and death rate in India. 14

OR

2. Explain the meaning of life table and discuss its uses. 14

3. Discuss the economic effects of population growth in India. 14

OR

3. Discuss the advantages of population growth. 14

4. Explain the theory of optimum population with the help of diagram. 14

OR

4. Discuss the new population policy of India. 14

5. Choose the correct option : (Any Seven) 14

(1) According to Malthus, the population would tend to increase at a/an _____ rate.

(a) Geometric (b) Arithmetic (c) Indefinite

(2) According to the theory of population transition, population explosion occurs in _____ stage.

(a) first (b) second (c) third

- (3) Currently most developed countries are going through _____ stage of population transition.
(a) third (b) fourth (c) fifth
- (4) The first complete census in India was conducted in _____.
(a) 1881 (b) 1872 (c) 1891
- (5) The population of India in 2011 was _____ crore.
(a) 102.9 (b) 121.02 (c) 136.05
- (6) Birth rate and death rate are calculated per 10 thousand people.
(a) True (b) False (c) Not sure
- (7) The population density of India in 2011 is _____.
(a) 274 (b) 325 (c) 382
- (8) The Family Planning Programme was declared as a Family Welfare Programme in the year of _____.
(a) 1977 (b) 1980 (c) 2000
- (9) _____ theory is known as the 'modern theory of population'.
(a) Malthus (b) Optimum population (c) Population transition
- (10) India is the _____ country in the world to implement family planning programme.
(a) First (b) Second (c) Third
- (11) According to the 2011 census, the literacy rate in India is _____ percent.
(a) 72.04 (b) 64.5 (c) 74.04
- (12) According to the 2011 census, the average life expectancy in India is _____ years.
(a) 67.95 (b) 66.80 (c) 65.77
-

Seat No. : _____

AE-118

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Economics

(Environmental Economics)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. પર્યાવરણીય વિનાશ માટેના જવાબદાર વિવિધ કારણો અને અસરોની સમજૂતી આપો. 14

અથવા

1. “પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ એક આર્થિક સમસ્યા છે.” ચર્ચા કરો. 14

2. ભારતમાં પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે લેવાયેલા પગલાં જણાવો. 14

અથવા

2. પીગુવિયન કરવેરા અને સબસિડી અંગે ચર્ચા કરો. 14

3. પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકનની “સંભાવ્ય મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ” ની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

3. ઉષ્માગતિક વિજ્ઞાનના નિયમોનું વિશ્લેષણ કરો. 14

4. તેજાબી વરસાદ એટલે શું ? તેજાબી વરસાદ માટે જવાબદાર કારણો અને તેની પર્યાવરણ પરની અસરો ચર્ચો. 14

અથવા

4. ગ્રીનહાઉસ અસર એટલે શું ? આર્થિક વિકાસ પરની તેની અસરો ચર્ચો. 14

- (1) પૃથ્વીની સપાટીનો સમાવેશ _____ માં થાય છે.
 (a) મૃદાવરણ (b) જૈવાવરણ (c) જલાવરણ
- (2) ‘પરિસ્થિતિ વિજ્ઞાન’ શબ્દ પ્રયોગ સૌ પ્રથમ _____ એ કર્યો.
 (a) અન્સ્ટ ડેકલ (b) ચાર્લ્સ એલ્ટન (c) એ. ગાઉડી
- (3) પર્યાવરણીય કુઝનેટ વક્ર _____ આકારનો હોય છે.
 (a) આંતરમુખી-V (b) ટનલ (c) આંતરમુખી-U
- (4) ભારતમાં પર્યાવરણ સુરક્ષા ધારો _____ માં ઘડાયો હતો.
 (a) 1986 (b) 1984 (c) 1988
- (5) મૂલ્ય આધારિત સાધનોમાં કરવેરા અને સબસિડીના સ્વરૂપમાં સાધનોની સૌ પ્રથમ ભલામણ _____ એ કરી હતી.
 (a) પ્રો. ડેલ્ટા (b) પ્રો. એજવર્થ (c) પ્રો. પીગુ
- (6) ઉત્પાદનની પ્રક્રિયામાં ઉદ્ભવતી નકારાત્મક બાહ્ય અસરો સામાજિક _____ તરીકે ઓળખાય છે.
 (a) ખર્ચ (b) લાભ (c) નુકસાન
- (7) ઉષ્માગતિક વિજ્ઞાનના નિયમ મુજબ, ઊર્જા શક્તિને ઉત્પન્ન કરવી કે તેનો વિનાશ કરવો શક્ય છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું (c) અચોક્કસ
- (8) સંભાવ્ય મૂલ્યાંકન પદ્ધતિની સૌ પ્રથમ રજૂઆત _____ એ કરી.
 (a) રિકાર્ડો (b) ડેવિસ (c) કુઝનેટ
- (9) “જ્યારે પર્યાવરણીય ગુણવત્તામાં ફેરફાર થાય છે ત્યારે મિલકતના મૂલ્યમાં પણ ફેરફાર થાય છે.” – આ પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકનની _____ પદ્ધતિ છે.
 (a) પ્રવાસી ખર્ચ (b) સંભાવ્ય મૂલ્યાંકન (c) સુખોપભોગવાદ
- (10) કોઈ પણ નિવસનતંત્રના સંતુલન માટે જૈવવૈવિધ્ય અત્યંત મહત્વપૂર્ણ છે.
 (a) સાચું (b) ખોટું (c) અચોક્કસ
- (11) જંગલો _____ સંસાધનો છે.
 (a) પુનઃપ્રાપ્ય (b) પુનઃઅપ્રાપ્ય (c) કૃત્રિમ
- (12) સુનામી શબ્દનો પ્રથમવાર ઉપયોગ _____ કર્યો.
 (a) જાપાને (b) ચીને (c) ઈન્ડોનેશિયાએ

Seat No. : _____

AE-118

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Economics

(Environmental Economics)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Elaborate the various causes and effects of environmental degradation. 14

OR

1. "Environmental Pollution is an economic problem." Discuss. 14

2. Describe the measures taken for the protection of environment in India. 14

OR

2. Discuss Pigouvian taxes and subsidies. 14

3. Discuss the "Contingent Valuation Method" of environmental valuation. 14

OR

3. Analyse the laws of thermodynamics. 14

4. What is Acid Rain ? Discuss the causes and the environmental consequences of acid rain. 14

OR

4. What is Green House Effect ? Discuss its impacts on economic development. 14

5. Choose the correct option : (Any Seven) 14

(1) The upper crust of the earth is a part of _____.

(a) Lithosphere

(b) Biosphere

(c) Hydrosphere

- (2) The term 'Ecology' was first coined by _____
 (a) Ernst Haeckel (b) Charles Alten (c) A. Gawdi
- (3) Environmental Kuznet curve, which displays an _____ shape.
 (a) Inverted - V (b) Tunnel (c) Inverted – U
- (4) Environmental Protection Act in India was implemented in _____.
 (a) 1986 (b) 1984 (c) 1988
- (5) Value based instruments in the form of taxation and subsidies were first recommended by _____.
 (a) Prof. Delta (b) Prof. Edgeworth (c) Prof. Pigou
- (6) External negative effects created in production process is known as social _____.
 (a) cost (b) benefit (c) loss
- (7) According to law of thermodynamics, it is possible to create or destroy energy.
 (a) True (b) False (c) Uncertain
- (8) Contingent valuation method was introduced by _____.
 (a) Ricardo (b) Davis (c) Kuznet
- (9) "When environmental quality changes, so does property value." This is the _____ method of environmental valuation.
 (a) Travel Cost (b) Contingent Valuation (c) Hedonic Price
- (10) Biodiversity is crucial to the balance of any ecosystem.
 (a) True (b) False (c) Uncertain
- (11) Forests are _____ resources.
 (a) non-renewable (b) renewable (c) artificial
- (12) The word Tsunami was first used by _____.
 (a) Japan (b) China (c) Indonesia
